

Dato: 01.11.2010

Det Kongelige Kunnskapsdepartementet

Høringsuttalelse NOU 2010:7 Mangfold og Mestring

Tønsberg kommune har latt seg høre angående NOU 2010:7 Mangfold og Mestring. Vedlagt ligger uttalelsen, som er vedtatt i Utvalg for Barn og Unge 21/10 2010.

Med hilsen

Anita Schjelderup

Tønsberg kommune

JournalpostID 10/27391

Saksbehandler:
Anita Schjelderup, telefon: 33 34 83 23
Oppvekst

Høring av NOU 2010:7 Mangfold og Mestring

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Utvalg for barn og unge	21.10.2010	037/10

Rådmannens innstilling

Saken tas til etterretning og oversendes som høringsnotat fra Tønsberg kommune

21.10.2010 Utvalg for barn og unge

Møtebehandling:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

UBU-037/10 Vedtak:

Saken tas til etterretning og oversendes som høringsnotat fra Tønsberg kommune

Kortversjon – hva saken gjelder:

Et utvalg ledet av Sissel Østberg har gjennomgått og kommet med forslag til tiltak for forbedringer til opplæringstilbudet for minoritetsspråklige barn og unge. Utredningen ble avgitt Kunnskapsdepartementet 01.06.2010 og har høringsfrist 01.11.2010.

Kunnskapsdepartementet ber om merknader til høringsnotatet, knyttet opp mot kapitler og underkapitler.

Vedlegg:

Vedlegg:

Dok.dato	Dok.id	Tittel
07.10.2010	233476	NOU 2010-7 - Mangfold og mestring.doc

Dokumenter i saksmappen:

Nr	T	Dok.dato	Avsender/Mottaker	Tittel
2	I	21.06.2010	Det kongelige kunnskapsdepartement	Høring av NOU 2010:7 Mangfold og Mestring. Flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet

Innledning/bakgrunn:

Saken fremmes på bakgrunn av ønske om forbedring av eksisterende tilbud til flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet

Faktagrunnlag:

Forslaget omfatter tilbud til barn i førskolealder, i grunnskole, videregående skole og voksenopplæring og kan samles i følgende hovedperspektiver

- Tidlig innsats
- Langvarig andrespråksopplæring
- Flerspråklighet som en verdi
- Kompetansebehov i opplæringssektoren
- Implementeringsutfordringer

Rettslig grunnlag:**Forholdet til kommuneplanen:**

Høringsforslaget, Mangfold og Mestring har forslag som berører kommuneplanmålene

- 1.1.9 Minoritetsspråklige skal sikres en god språklig og sosial utvikling
- 1.2.4 Tilbudet om åpen barnehage videreutvikles
- 1.3.3 Tønsbergskolen skal skape internasjonal forståelse gjennom sitt arbeid. Tønsbergskolen skal være trygg og inkluderende for alle
- 1.5.3 Ansatte i tjenester for barn og unge skal ha kompetanse på adferdsproblemer hos barn og ungdom
- 2.8.1 Gi voksne mulighet til behovstilpasset/-tilrettelagt opplæring på grunnskolens nivå for å styrke deres muligheter til videre utdanning, arbeid og et bedre liv.
- 2.8.4 Tønsberg Voksenopplæring skal være et kompetansesenter.
- 2.8.6 Synliggjøre verdiene i et flerkulturelt miljø.

Vurderinger:

Rådmannen foreslår følgende:

Tønsberg kommune stiller seg i hovedsak positive til innholdet i utredningen. Det er bra at området får fokus og det er fornuftige tiltak som foreslås.

Tønsberg kommune kommenterer følgende, med utgangspunkt i Kapittel 1, Utvalgets samlede konklusjoner:

Tidlig innsats

- Utvidet gratis kjernetid for alle barn, for slik å oppnå økt deltakelse av barn med minoritetsspråklig bakgrunn i barnehage.
I utgangspunktet støttes forslaget, men har betenkeligheter rundt kvalitet og hvordan man skaper helhet i tilbudet før, i og etter slik kjernetid. Barnehagetilbudet bør i sin helhet være et gratis tilbud til foreldre, og det presiseres at dette bør være det langsiktige, og kanskje eneste, målet.
- Forslaget om utfasing av kontantstøtte støttes
- Utvikling av kartleggingsverktøy for språkmiljø (herunder legger vi både fysisk miljø og personalets arbeide) i barnehage er viktig satsning og støttes.
- Utvikling av kartleggingsverktøy for minoritetsspråklige enkeltbarn/elever støttes.
Presisering om at språkkartlegging gjøres av de barn man er bekymret for.
Barnehagene/skolene skal imidlertid være i stand til å utføre slik kartlegging ved behov.
- Tønsberg benytter Migranorsk testene, og har gode erfaringer med dette for ungdom og voksne.
- Nasjonale standarder for innføringsklasser.
Her må det åpnes for lokale tilpasninger for organisering.
- At den nye læreplanen i grunnleggende norsk for språklige minoriteter anbefales brukt i særskilt norskopplæring støttes.
- Kommentar til kapittel 7;
Forslag om at alle kommuner har tilbud om åpne barnehager. Forslaget bør etter vår mening ikke inn som et krav i barnehageloven, da det sannsynligvis ikke vil være aktuelt for alle kommuner. Den lokale tilpasningen vil også her være viktig, og det er av betydning for kvaliteten på slike ordninger at målsetningene for tilbudet er helt klare. Åpne barnehager vil i denne sammenhengen være gunstig knyttet opp mot tiltak for voksne flerspråklige, og hvor det tilbys språkgrupper for barn uten ordinær barnehagetilbud.

Langvarig andrespråksopplæring

- Alle forslag om tiltak støttes.
- Angående punktet om styrking av ulike former for uformell opplæring som sommerskole, leksehjelp, frivillige organisasjoner, foreldregrupper presiseres det at det må settes av ressurser til dette og at tilbudet må komme i tillegg til ordinær opplæring.

Flerspråklighet som en verdi

- Flerspråklighet er et godt begrep, og det er bra at det løftes som en verdi.
- Tønsberg kommune støtter ikke utvalgets mindretall som går inn for en generell rett til morsmålsundervisning for alle med annet morsmål enn norsk.
- I kapittel syv foreslår et mindretall av utvalget at en individuell rett til språkstimulering/særskilt norskopplæring hjemles i barnehageloven. Dette forslaget støttes ikke.
- Utvikling av ny læreplan i morsmål for språklige minoriteter som et fag som kan velges som fremmedspråk, økt bruk av tospråklig opplæring i fag og tilbud om ikke vestlig språk som 2. fremmedspråk på ungdomstrinnet og i videregående opplæring er tiltak Tønsberg kommune vil nevne som gode tiltak.

Kompetansebehov i opplæringssektoren

- Alle forslag om tiltak støttes. Det bemerkes at et senter for språkutvikling bør legges til / som en del av allerede eksisterende forskningsmiljø. Her kan vi nevne NAFO som aktuell samarbeidspartner.

- Kommentar til kapittel 7;
Styrking av lovfestet pedagognorm en forutsetning for tilstrekkelig kompetent personale.
- Kommentar til kapittel 16;
Hjelpetjenestene og bhg/skole må styrkes i flerspråklig kompetanse for å skille mellom spesialpedagogisk behov og behov for språkopplæring.
- Kommentar til kapittel 17;
Økt kompetanse i barnehage og skole, samt i grunnutdanningen for disse institusjonene vil gjøre at det ikke er behov for en veileder i foreldresamarbeid. Barnehage og skole må styrkes på foreldreveiledning og -samtaler.
- Utvalget har gode og nødvendige forslag, men vi har problemer med å se hvordan alle disse forslagene skal kunne settes ut i livet innenfor de rammene vi har til rådighet i kommuner og fylker.

Implementeringsutfordringer

- Det må i dette arbeidet ligge et krav til implementering av regelverket, og Tønsberg kommune støtter de tiltakene utvalget har skissert, og da med særlig vekt på vurdering av inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner. Gjennomføring av de skisserte tiltakene medfører kostnader som i hovedsak ikke kan dekkes innfor eksisterende rammer, og det vil etter vår mening være meningsløst å innføre gode og til dels omfattende tiltaksrekker uten at det tilligger finansieringsordninger for gjennomføring. Det savnes en mer inngående beskrivelse av hvordan de økonomiske konsekvensene kan og bør løses.

I tillegg har Tønsberg kommune kommentarer til følgende kapitler;

Kapittel 10 Innføringstilbud for nyankomne elever

Egne innføringstilbud til nyankomne barn, unge og voksne må være et ansvar for både kommune og fylke og vi støtter forslaget om tydeligere retningslinjer for organisering av dette. En veileder synes nyttig for å ivareta lokale behov og forutsetninger. Det er viktig å sikre at slike tilbud blir etablert, men kommunene må selv kunne velge hvordan de vil organisere det.

Vi har gode erfaringer med interkommunalt samarbeid og grunnskoleopplæring lagt til vgs. Men vi mener at fylkets ansvar for de unge med rett til videregående opplæring må tydeliggjøres. Vi støtter derfor forslaget om innføringsklasser på videregående skole. Vi mener dette må være pålagt for å sikre at ikke kommunene gjennom voksenopplæringen føler seg tvunget til å gi opplæring til elever som formelt sett er fylkets ansvar.

Vi støtter forslaget om endring av opplæringsloven § 2-1, men påpeker at en slik ordning kan vanskeliggjøre integrering av disse ungdommene hvis opplæringen fysisk legges til voksenopplæringen.

Kapittel 11 Opplæring spesielt organisert for voksne etter opplæringsloven

Utvalgets forslag til tiltak støttes.

Vi vil spesielt påpeke betydningen av å kombinere grunnopplæring for voksne med norskopplæring og introduksjonsprogram.

Vi støtter også forslaget om å etablere et alternativ til vitnemål for gruppen med svært liten skolebakgrunn som bygger på rammeverket for grunnleggende ferdigheter utarbeidet av Vox.

Vi mener BKA-programmet må utvikles videre og i større grad åpne opp for arbeidstakere med innvandrerbakgrunn. Dette har aktualisert seg ytterligere etter av overgangsordningen er avviklet.

Utvalget mener tiden er inne for et løft i voksenopplæringen og har identifisert utfordringer knyttet til organisering, kompetanse og finansiering når det gjelder opplæring av voksne. Dette kan bekreftes. Spesielt viktig er det å se på finansieringsordninger som gjør dette mulig i praksis.

Retten til særskilt språkopplæring også for voksne er viktig, men forutsetter økonomiske ordninger som gjør dette mulig å gjennomføre.

Utvalget peker på nødvendigheten av å avdekke spesialundervisningsbehov hos voksne. Dette støttes, men vi vil påpeke at det forutsetter kompetanse og ressurser innen PPT og spesialundervisning for voksne.

Tønsberg kommune har samarbeid med fem nabokommuner om grunnskole og norskopplæring for voksne og har gode erfaringer med det. Vi har også godt samarbeid med Fylket om grunnskoleopplæring av unge innvandrere mellom 16-19 år. En forutsetning for å fortsette med det siste, er en tydeliggjøring av ansvarsforholdet mellom kommune og fylke.

Kapittel 12 Introduksjonsordning og opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Utvalgets forslag til tiltak støttes.

Introduksjonsordningen;

Vi vil spesielt påpeke betydningen av NAV sin rolle. Vår erfaring er at overgangen til NAV har vært svært krevende i de kommunene vi samarbeider med og at introduksjonsordningen har blitt skadelidende.

Vi mener at samarbeid mellom voksenopplæring og NAV om introduksjonsordningen også bør utvikles videre til å omfatte deltakere i norskopplæringen generelt og grunnskolen.

Norskopplæring og samfunnskunnskap;

Utvalget har mange gode forslag, og flere handler om å kunne tilpasse opplæringen enda bedre til deltakernes behov og situasjon. Vi mener det er nødvendig å se på betydningen av norskprøvene i denne sammenhengen. Hvordan styrer norskprøvene undervisningen og deltakernes motivasjon til å delta i opplæring/tiltak som ikke er direkte rettet mot prøvene?

Vi støtter utvalget når det gjelder behov for kunnskapsutvikling på feltet. Det har vært gjort mye bra fra IMDI/Vox de siste årene, men vi savner muligheten til å søke midler til lokalt utviklingsarbeid, spesielt på metode. Det er viktig å sikre at både store og små voksenopplæringer får utviklingsmuligheter.

Vi vil gjenta vår støtte til forslaget om en nærmere gjennomgang av den fremtidige organiseringen av, og innholdet i, opplæringen for voksne på alle nivåer.

Kapittel 16 Minoritetsspråklige og spesialundervisning

Vi oppfatter utvalgets rapport som en erkjennelse av at minoritetsspråklige som trenger spesialundervisning ikke er behandlet grundig verken i Midtlyngutvalget eller Østbergutvalget, ved at de foreslår å sende "ballen" tilbake til den videre oppfølging av Midtlyngutvalget.

Vi synes dette er beklagelig og kan bekrefte at det er et problem at det spesialpedagogiske hjelpeapparatet mangler kompetanse og ressurser til å sikre et forsvarlig tilbud til denne gruppen, være seg barn eller voksne.

Vi støtter derfor utvalgets forslag om mer kompetanse, bedre verktøy og metoder og forskning.

Vi legger merke til at det ikke bare er spesialpedagogisk kompetanse som mangler. Kompetanse knyttet til andrespråksinnlæring og kulturell forståelse i skolen og i PPT er en forutsetning for å "komme riktig ut" i forhold til eventuelle behov for spesialpedagogisk oppfølging.

Når det gjelder underrepresentasjon av voksne innvandrere vdr spesialpedagogisk utredning og hjelp, henger det etter vår oppfatning sammen med tre forhold:

Voksne er lavt prioritert i PPTjenesten
Kompetansen om denne gruppens spesielle situasjon, forutsetninger og behov
Manglende verktøy og metoder i spesialundervisningen

Alternative løsninger:

Økonomiske konsekvenser:

Helse- og miljøkonsekvenser:

Konsekvenser for barn og unge:

Videre behandling:

Saken avsluttes i UBU

Tønsberg,

rådmann

virksomhetsleder